

Jusuf Zenunaj

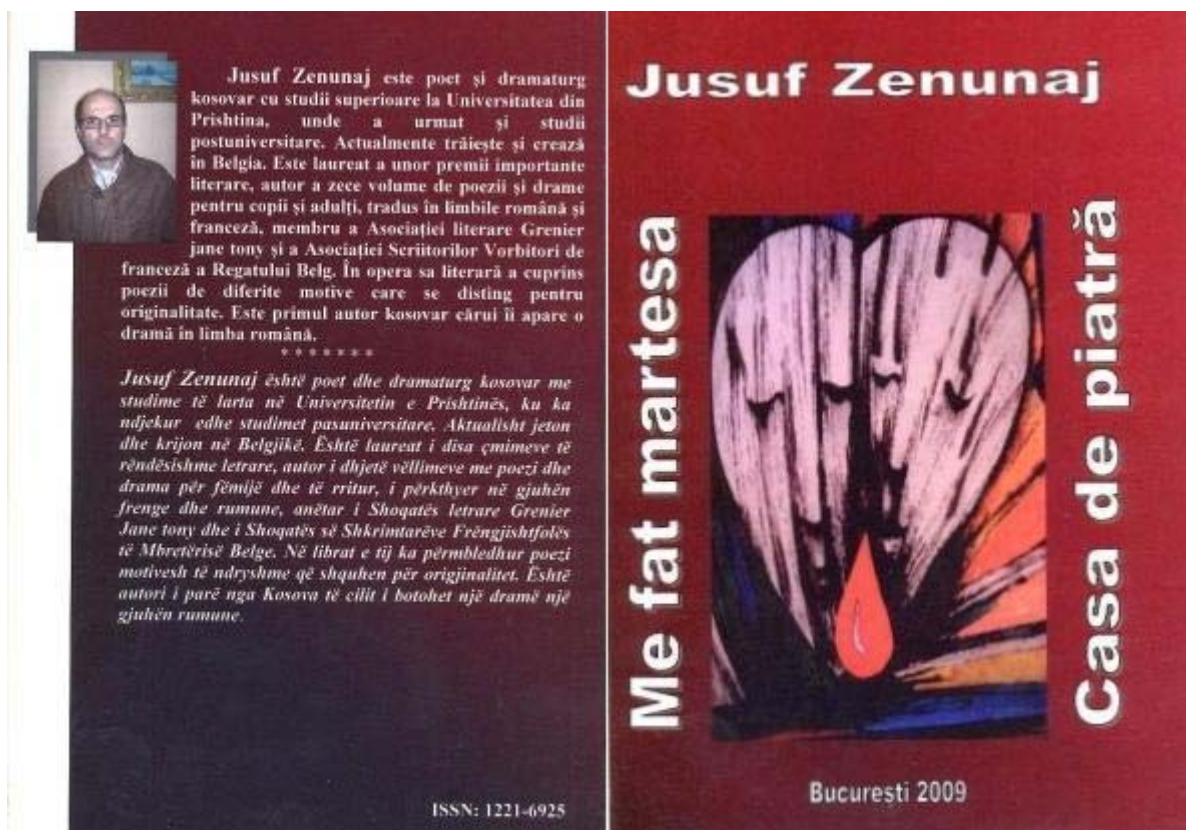
**ME FAT MARTESA
(Dramë)**

Redaktor: Baki Ymeri

Redaksia e revistës Shqiptari
Bukuresht 2009

Përmbajtja:

- [Akti i parë](#)
- [Akti i dytë](#)
- [Akti i tretë](#)
- [Akti i katërt](#)
- [Akti i pestë](#)

«Me fat martaesa» e Jusuf Zenunajt në gjuhën rumune

Pas librit me poezi *Prej shkëmbit rrjedhin lotë*, këto ditë e pa dritën e botimit në Bukuresht drama *Me fat Martaesa*, e poetit dhe dramaturgut kosovar, **Jusuf Zenunaj**. Është vepra e parë e një autori nga Kosova, të cilit i botohet një dramë në gjuhën

rumune. Libri *Me fat Martesa*, de facto, del në dy gjuhë (shqip dhe rumanisht), duke patur për ideator Jeton Kelmendin, redaktor të versionit në gjuhën rumune, Mihai Antonescun, autor të pikturës në ballinë, Ramë Ukajn, ndërsa autorë të përkthimit, Adriana dhe Sherban Tabaku. Libri del në dritë nën përkujdesjen e redaksisë së revistës *Albanezul / Shqiptari*. Nga Përmbajtja: Bibliografia në gjuhën rumune, drama e Jusufit në gjuhën rumune, drama e tij në gjuhën shqipe, dhe bibliografia në gjuhën shqipe. Subjektin e dramës përkatëse e gjeni në luginë të këtij prezantimi të shkurtë, që ka për mision njohjen e lexuesit me afirmimin e vlerave shqiptare edhe në gjuhë të huaja. Kush ka kohë mund ta lexojë ngase është fjala për një subjekt delikat ku gërshetohen elemente të tradhëtisë bashkëshortore dhe tema tjera që ndërliken me Kosovën dhe jetën e shqiptarit në mërgim.

Jusuf Zenunaj u lind në Novoselë të Pejës (1958). Kreu studimet e Gjuhës dhe Letërsisë Shqipe në Universitetin e Kosovës, ku ndoqi edhe studimet pasuniversitare. Profesor i gjuhës shqipe në Pejë (1983/92). Që nga viti 1992 jeton dhe krijon në Belgjikë. Krijimet e para filloi t'i botojë në shtyp, që nga viti 1980, në Shqipëri, Kroaci, Slloveni, Zvicër. Më 1989 prezantohet me poezi në librin *Roje drite*, të Klubit Letrar Karagaçi, në Pejë. Është laureat i Çmimit të Shoqatës së Letrarëve të Rinj të Kosovës (Prizren, 1991). Shkruan për fëmijë dhe të rritur. Brenda një viti (1996), Toena e Tiranës ia botoi veprat: *Klithmë e këngë* (poezi), *Ma falin një varr* (dramë) dhe *Rrugët m'i dhe ti* (dramë). Më 2008 iu botua në gjuhën rumune vëllimi poetik *Din stâncă curg lacrimi/Prej shkëmbit rrejdhin lotë*, versioni shqip i së cilës iu botua edhe në Tiranë (GlobusR, 2009). Në përmbledhjen poetike *Klithmë kënge* ka përmbledhur poezi motivesh të ndryshme që shquhen për origjinalitet. Ka botuar poezi të panumërta në gjuhën franceze, në revistat *Les Elytres du Hanneton* dhe *Les reflet de chez nous*. Është anëtar i Shoqatës letrare Grenier Jane tony dhe i Shoqatës së Shkrimtarëve Frëngjishtfolës të Mbretërisë Belge. Më 2007 është prezentuar në Antologjinë e poezisë frënge, botim i revistës *Les Elytres du Hanneton*. Shkruan për fëmijë dhe të rritur, poezi e drama. Ka botuar 4 libra për fëmijë: *Pse nuk vjen Diellza në Shkollë* (dramë), *Dielli e ka fajin* (poezi), *Jam çadër në ajër* (gjëegjeza), *Mos e harro qytetin e lashtë* (poemë).

PERSONAZHET

SADIKU punëtor stinor në Zvicër
GABRIELA infermiere, e dashura e Sadikut
SABRIA e fejuara e Sadikut
UJKANI babai i Sadikut
KRISTOVI dashuri i parë i Gabrielës
KRISTINA nëna e Gabrielës
BARDHI i papunë, shok i Sadikut
SELMONI punëtor, daja i Bardhit
NUSHA punëtore, shoqja e Selmonit
MËRGIMI djali i Selmonit dhe i Nushës
HANSI pronar restoranti, dashnori i Nushës

RRUSHJA kamariere
RUDOLFI publicist, i afërm i Kristinës

Akti i parë

(Pijetore në Bernë, Zvicër. Sadiku dhe Bardhi qëndrojnë të ulur në një tavolinë pranë dritares. Rrushja shërben aty si kamariere.)

SADIKU: Kam një hall!

BARDHI: Çfarë ke?

SADIKU: Kam ngelur pa punë. Jam pa asnjë metelik në xhep, siç thoshte mixha Ramë në ato hajgaret e tij, në Kosovë.

BARDHI: OH, ç'ma kujtove Kosovën! Të them të drejtën, më ka marrë malli për të! Dhe pas një heshtjeje të shkurtër, ai vazhdoi) E di që edhe kjo është nga Kosova?

SADIKU (Shikon vajzat përreth në lokal) : Për cilën e ke fjalën?

BARDHI (Bën me kokë drejt Rrushes) : Rrushja, pra. Nuk e njihke Rrushen?

SADIKU: Kam dëgjuar se në këtë rrugë, në një nga pijetoret punon një me emrin Rrushe.

BARDHI: Unë e njoh mirë. Dhe më sjell ndërmend fjalët e Sami Frashërit për gjuhët e huaja.

SADIKU: E ç'thoshte ai?

BARDHI: Në një nga veprat e tij, ai shkruan se shqiptarët i mësojnë shumë shpejt gjuhët e huaja.

SADIKU: ET ku e ke vërtetuar mendimin e Samiut?

BARDHI (Bën me kokë nga Rrushja): E sheh atë? E flet gjermanishten si një zvicerane. E pra, nuk ka më shumë se dy vjet që ka ardhur këtu.

SADIKU (E shikon me kureshtje Rrushen): Po ti mund ta kesh lehtë me të...

BARDHI: Pse lehtë?

SADIKU: Një mijë franga mjaftojnë që t'i bësh dokumentet me të.

BARDHI (Qesh me ironi): Besa, as për pesë mijë, jo. Nuk mashtrohet kollaj kurva.

SADIKU: Pse, kurvë?

BARDHI (E thërret me kokë Rrushen): Ka qenë e fejuar në Kosovë.

RRUSHJA (Afrohet): Bitte!

BARDHI (Qeshet): Pite? Ah sa më ka marrë malli për pite!

RRUSHJA (Me cinizëm): Flisni!

SADIKU: Po ditka shqip?!

BARDHI (Buzagaz): Kjo është jona. A e pe sa shpejt erdhi te ne? Edhe në pamje ua kalon zviceraneve.

RRUSHJA: Thoni çfarë kërkoni, ju lutem, se nuk kam kohë t'ju pres!

SADIKU: Nga një çaj.

(Rrushja shkon te banaku. Sadiku e Bardhi e përcjellin me shikime në heshtje. Ajo vjen me porositë në tabaka dhe i vendos përpara, në tavolinë.)

RRUSHJA (duke qeshur): Ju bëftë mirë!

SADIKU (Rrushes): Ulu pak.

RRUSHJA: Nuk kam kohë.

BARDHI: Merr diçka, pra, prej meje.

(Rrushja largohet pa u përgjigjur)

SADIKU: Ah çfarë cope qenka!

BARDHI (Duke shikuar edhe ai Rrushen) : Copë e shkuar copës.

SADIKU: Ah të kishe fat!

BARDHI: Çfarë fati!?

BARDHI: Të të pranojë.

BARDHI: Ma prish se ka qenë e martuar...

SADIKU: Në fillim më the se ka qenë e fejuar e tash më thua e martuar!?

BARDHI: Njëlloj është. Ti e di si i kemi zakonet ne shqiptarët.

SADIKU: Çfarë zakonesh, Bardh?

BARDHI: Natën e martesës nuk i ka dalë si duhet atij shoqit dhe të nesërmen ai i ka treguar rrugën. Ik, i ka thënë, se ti nuk je për mua.

SADIKU: E si ka ardhur këtu?

BARDHI: I ati i punon moti në Zvicër e ai e ka sjellë këtu.

SADIKU: Më duket sikur i vjen turp të flasë shqip! E pashë që me ata djemtë e rinj gjithë kohën vetëm gjermanisht foli me ta.

BARDHI: Shqip flet vetëm me ata që e njohin mirë. Bile-bile e ka mërzi të përgjigjet shqip kur ka aty afër gjermanë. Nuk pranon të shoqërohet me njerëzit tanë. I njoh shumë prej atyre që i kanë shfaqur dashurinë, ose që i kanë premtuar një shumë të madhe paresh për t'u martuar me të vetëm për dokumente. Por, nga ana tjetër, kam dëgjuar të thonë se ajo shkon me djalin e shefit të saj. Këtë gjë e kam vërtetuar edhe unë, kur e pashë një ditë teksa puthej me të në hyrje të bar "Migrosit".

SADIKU: Në vend të huaj, shumica e njerëzve i ndërrojnë edhe sjelljet, siç thonë, duke u përpjekur të bëhen më katolikë se Papa, por bëhen qesharakë.

BARDHI: Të tillë ka shumë.

SADIKU: Puno sa të mundesh aty ku je, se ndoshta vitin e ardhshëm ta çon garancinë.

BARDHI (MERR frymë thellë): Nuk kam punë veç edhe një javë. E mashtrova shefin për banesën.

SADIKU : Për banesën!? Pse, si e ke hallin?

BARDHI : I thashë se e kam siguruar çështjen e banesës. Pas dy-tri ditësh këmbënguli t'ia tregoja apartamentin se ku banoja. Po ku se? Unë një natë flija te njeri e një natë te tjetri, ku mundja. M'u desh t'i tregoja të vërtetën! Ç't'i bësh? Kështu e paska fati i emigrantit. Kot nuk thonë: "Guri i rëndë, në vend te vet".

SADIKU: A ke prindër?!

BARDHI (Psherëtin): Babën ma ka vrarë kushërini

SADIKU: Nuk të ka ndodhur vetëm ty kjo fatkeqësi.

BARDHI: Ah toka! Për tokë u bë tokë! Nê vitin e katërt të gjimnazit bleva një revole, po nëna ma hetoi menjherë e ma mori, kur isha duke fjetur. Ajo m'u lut që të mos vras njeri për babën, se ai nuk ngjallet ma. Më bindi, por nuk pata rrugë tjetër veç të vija në mërgim, se nuk më linin të qetë fjalët e njerëzve. Sot fola me nënën në telefon e ajo më tha se në Kosovë të gjithë po i falin gjaqet...

SADIKU (I gëzuar i shtrëngon dorën): Të lumtë!

BARDHI (Ngrihet nga vendi): U vonova! Më duhet të shkoj tani!

SADIKU: MOS shko pa e pirë edhe nga një gotë. Bardh, më vjen shumë keq që nuk mund të të ndihmoj, se edhe vetë unë strehohem ilegalisht te Gabriela.

BARDHI: Sadik, s'mund të qendroj më shumë. Nëse ma mbyllin derën, mbetem përjashta. Është larg dhe policia më nxjerr telashe.

SADIKU: Atëherë, natën e mirë!

BARDHI: Natën mirë!

SADIKU: Takohemi nesër këtu, në "Migros".

(Del Bardhi pas të rinjve që ishin bërëgati që të dilnin përpara tij. Sadiku mbetet vetëm në tavolinë dhe bien ë mendime. Ai nxjerr letrën që i ka dërguar i ati. Fillon ta lexojë së pari në heshtje e më vonë edhe më zë :

"Sadik, biri i babës! Më përvëloj malli për ty. Jote emë të sheh në endërr përnatë, sikurse edhe unë, por unë nuk ia tregoj ëndrrat e mia asaj, për të mos ia shtuar mërzinë. Sadik, ti e di si na le. Dy pleq. Ne mendonim se do të na gëzoje me nuse. Veç që s'më ra pika kur dëgjova për kërkesen tënde! Ç'të duhej vërtetimi nga Zyra e Gjendjes Civile se ti nuk je i martuar?! Mos vallë ke vendosur ta lësh të fejuarën? Harrove nënë e babë, harrove tokën që gati është bërë djerr! Mandej studimet, studimet biro i le përgjysmë e tash kushedi se me kë do të ngatërrohesh atje, biro. Të mirat nuk të bien në dhe të huaj. Eja, kthehu ku ke atdheun tënd! Kthehu në shtëpi të të martojmë, siç e ka dhënë Zoti! Mos u sill rrugëve të Evropës! Biri im, uroj që sa më parë t'ia kthesh gëzimin prindërve të tu! Mirupafshim! Baba, Ujkani."

(Sadiku e shikon letrën, e cila njëherit e mallëngjen dhe ia shton mërzinë. Hynë Gabriela, i afrohet duke buzëqeshur. Ulet pranë Sadikut.)

GABRIELA (E puth Sadikun) : U vonova.

SADIKU (Me inat): S'është hera e parë.

GABRIELA: Të lutem mos e bëj kaq të madhe, se nuk u bë qamùeti! Çudi si flisni kështu, ju jugosllavët?!

SADIKU (Mundohet të ruajë qetësinë) : Ti e di se unë nuk jam jugosllav. Pse më drejtohesh me fjalë të tilla, Aq më tepër që kam qenë kundër tyre dhe jam dergjur burgjeve jugosllave. A më ke parë në demonstrata? I pari kam qenë, me flamur në dorë!

GABRIELA (Me ironi) : Atëherë, pse del i maskuar?

SADIKU: Nuk maskohem vetëm unë.

GABRIELA: Dy herë që kam ardhë në demonstratat tuaja, të maskuarit mund t'i numëroje me gishtat e dores dhe ti mes tyre. Demonstruesit tanë nuk dalin si ju të maskuar.

SADIKU: Ti nuk e di që ne organizatorët rrezikojmë edhe jetën? Mund të na vrasin...

GABRIELA (E habitur) : Ju vrasin?! Kush ju vret?

SADIKU: Kush tjetër veç policisë së fshehtë jugosllave. Ajo ka vrarë drejtuesit e Lëvizjes sonë nëpër vende të ndryshme të Evropës.

GABRIELA: Pse nuk më ke treguar se je ndër ata që kryesojnë Lëvizjen shqiptare në Zvicër?

RRUSHJA (Afrohet): Urdhëroni! Çfarë do të merrni?

GABRIELA: Një lëng frutash.

RRUSHJA: E për të ngrënë?

GABRIELA: Jo. Falemnderit!

SADIKU (Duke i ledhatuar dorën): Merr! Pse nuk merr diçka? (Rrushja largohet)

GABRIELA: Kam ngrenë në spital. Në restorant erdhi edhe Genti.

SADIKU: Cili Gent?

GABRIELA: Ai që e patëm takuar në spital.

SADIKU: Aha, Genci...

GABRIELA: Është shumë i respektueshëm. Ai i ka mbaruar studimet për mjekësi në Kosovë dhe punon në spitalin e qytetit tonë që prej tre vjetësh e gjysmë. Sa mirë e di gjuhën! Është djalë e shkuar djalit! Po ti, ç'bën me atë filozofinë tënde? Pse nuk shikon për kualifikim e më pas për punë në profesion? Apo e ke më lehtë të lash pjata?

SADIKU: Nuk po orientohej akoma këtu.

GABRIELA (Kërkon diçka në çantën e saj): Nuk e paskam këtu njoftimin për konkursin.

SADIKU: Çfarë konkursi?

GABRIELA: Një shkollë e qytetit ka shpallur konkurs për një vend pune.

SADIKU: Për pastrues, besoj, ose për shërbëtor!

GABRIELA (Me inat) : As për njërin, as për tjetrin, por për filozofi. Kur të shkojmë në shtëpi e shikojmë bashkë. Unë mendoj se qysh nesër duhet të konkurosh.

SADIKU (I zënë ngushtë) : Shiko ! Unë vërtet i kam mbaruar studimet për filozofi, por jo siç janë këtu në Zvicër.

GABRIELA: Po për çfarë filozofie ke studiuar ti?!

SADIKU: Për filozofinë markiste. Të lutem mos i zë ngoje studimet e mia, se aq shumë më janë mërzitur s'bëhet më! Kam humbur kohën kot! Do të vazhdoj të punoj si deri më tash. Nuk ankohej. Jam mësuar me punët e kuzhinës.

GABRIELA: Domethënë, do të merrsh me pjatat?!

SADIKU (Hesht një grimë herë) : Për çfarë po mendon, Gabrielë?

GABRIELA (Sheh Kristovin ulur diku në bar) : Sadik, Kristovi!

SADIKU: Kush është ai?

GABRIELA (Ajo niset të shkojë tek ai) : Kristov!

SADIKU (Gabrieles) : Ulu këtu ! Ku shkon?

GABRIELA: E kam mik të vjetër.

(Ajo shkon tek ai. Kristovi ia regullon karrigen. Gabriela i ulet përbri. Kristovi ia vë dorën në qafë. Ajo i buzëqesh, kurse Sadiku i shikon i pikëlluar.)

SADIKU (Flet me vete): Kësaj t'i them nesër grua?! Ah, ta kisha atë patllaken time! Do t'jua bëja qejfin të dyve. Dokumentet, leja e qëndrimit i ka fajet. Jo, jo. Kjo nuk është dhe nuk do të jetë kurrë e imja. Të duroj edhe pak. Po, kam për të duruar si thiu në akull derisa të vëmë kurorën, pastaj e shohim si luan me mua kjo lavire. Do ta marr Sabrien time. U bënë tre vjet që jam i fejuar me të. Sa më mallë që m'i shkruan ato letra! Kurse unë duket sikur luaj me fatin e saj. Ah, sikur t'ishte kjo Sabria! Këtij Kristovi ia kisha shqyer gërlanin! Gabriela mendon të çojë jetë me mua dhe të bëjë qejf me miqtë e saj të vjetër. Madje guxon ta bëjë këtë edhe përpara syve të mi. Ah Gabrielë ! Të kam duruar deri tash, do të të duroj edhe pak. Sa franga i bëra rrush e kumbulla nëpër hotele e kafiteri me ty? Nuk do të jepem si bryma pas diellit. (Thërret) : Gabriela!

GABRIELA: Urdhëro Sadik!

SADIKU (I përmbajtur) : Hajde ! Po të ftoj bashkë me Kristovin.

GABRIELA (E gëzuar, por edhe e befasuar): Me Kristovin?! Eja Kristo! Shkojmë ulemi te Sadiku.

SADIKU (I jep dorën Kristovit): Mirëmbreëma Sadik!

GABRIELA (Duke u ulur) : Kristovin e njeh?

SADIKU: S'më kujtohet!

GABRIELA: Ky është Kristovi. Jemi miq. Jemi njohur gjatë një vallëzimi në një disko. Kemi vallëzuar natën bashkë.

SADIKU: MË kujtohet se me ke folur për të.

KRISTOVI (Qesh): Si në endërr,

SADIKU (Kristovit) : Merrni diçka për të pirë.

KRISTOVI (Shikon orën) : Jo se është bërë vonë. Na duhet të shkojmë. Ju faleminderit.

SADIKU: Të dy do të shkoni?

KRISTOVI: Po. Unë me Gabrielen kemi punë.

SADIKU: Çfarë pune keni ju me Gabrielen?

GABRIELA (E zënë ngushtë): Unë punoj në një repart me Kristovin dhe duhet të largohem. Po edhe ti mos u vono! Edhe gjysmë ore lokali mbyllet. Nëna të pret në shtëpi. Gabriela dhe Kristovi përshëndeten me Sadikun dhe dalin. Pak më vonë Rrushja përcjell edhe Sadikun që ka humbur në mendime.

SADIKU: Kristovi! Gabriela! Ç'nuk duruaka njeriu?!

RRUSHJA: Iku Gabriela?!

SADIKU: Ku e njeh Gabrielen?

RRUSHJA: Ajo vjen çdo javë këtu me Kristovin.

SADIKU: Gabriela vjen me Kristovin? Ah, Gabriela! Naten e mirë!

RRUSHJA: Natën e mirë!

(Sadiku del)

Akti i dytë

(Kristina, duke fshirë dritaret, sheh Sadikun teksa i afrohet hyrjes së banesës. Ajo mbyll dritaret dhe ulet në divan. Hyn Sadiku. Kristina e prët me përzemërsi).

SADIKU: Si jeni, zonja Kristinë?

KRISTINA: Mirë, biri im. Po ti, mirë je? Mbrëmë të prita deri vonë. Derën e pata lënë hapur. Isha në gjumin e parë kur pashë një endërr të trishtur dhe u zgjova nga frika e hajnavë. Qendrova bukur të gjatë duke përgjuar, para se të shkoja për të fjetur në dhomën tuaj.

SADIKU: Në dhomën e kujt?

KRISTINA: Në atë ku fle ti me Gabrielën.

SADIKU: Vërtet?!

KRISTINA: Ka më shumë se një javë që s'të kam parë!

SADIKU: Nuk ka më shumë se tri-katër ditë.

KRISTINA (Ulet) : Jemi mësuar me ty. Tash je yni. Edhe gjërat po i ndryshojmë për ty. Mobiljet i kemi ndërruar edhe pse nuk ishin vjetëruar. Nuk të ka thënë gjë për to, Gabriela?

SADIKU (Me ironi): Ndoshta i ka treguar Kristovit.

KRISTINA: Ku e pe me Kristovin?

SADIKU: Nuk i kam parë dhe as qe di gjë për ta.

KRISTINA: Çudi si nuk qenkeni takuar! Ata shkuan të dy në bar "Migros".

SADIKU: Edhe unë çuditem si s'jemi takuar !

KRISTINA: Filozofi im. Sa jam gëzuar, kur më tregoi Gabriela që je profesor filozofie! Nuk di si të ta përshkruaj kënaqësinë. Tash e tutje të gjithë do të njohin si filozof.

SADIKU: Kur kthehet Gabriela?

KRISTINA: Nuk do të vonohet, besoj... (Hyn Gabriela)

KRISTINA (Sadikut): E paske pasur pyetjen vetëm për shaka.

SADIKU (Shikon Gabrielën me inat): Nuk jemi parë, zonja Kristinë.

GABRIELA (I buzëqesh Sadikut): Mirëdita!

SADIKU: Mirëdita!

KRISTINA: Ku ke fjetur, more djalë? Në hotel?

SADIKU: Në banesën time.

GABRIELA: Në banesën tënde?!

SADIKU: Kjo s'ka rëndësi: në hotel apo diku tjetër. Javën tjetër do të vëmë kurorë. Dakord? (Gabriela e Kristina e shikojnë të habitura.)

GABRIELA Javën tjetër?! Me kë ke vendosur? Ne për këtë punë nuk kemi biseduar.

SADIKU: Kam vendosur unë me veten time.

KRISTINA: Javën tjetër? Pikërisht ditën kur mbushet një vit që ka vdekur Markusi ?!

SADIKU: Ç'lidhje ka vdekja e Markusit me fejesën tonë?

KRISTINA (E befasuar me sjelljen e Sadikut) : Markusi ishte burri im e babai i Gabrielës. Sadik, të lutem, qetësohu! Pasi të hani mëngjesin, bisedojmë e vendosim për fejesën. Në mos është më mirë ta lemë për të biseduar pasi të kthehemi nga kisha, sepse sot atje shkojnë të gjithë besimtarët. Shumica e tyre të njohin, se nuk është hera e parë që të shohin. (GABRIELES) Nga shkoi Kristovi?

GABRIELA (Kokulur) : Shkoi të përgatitet për në kishë.

KRISTINA: Pse u ktheve pa blerë asgjë?

GABRIELA: "Migrosi" ishte i mbyllur.

KRISTINA: Le të hamë tani së bashku për mëngjesin !

SADIKU (Ngrihet) : Nesër do të kthehem këtu pas orarit të punës.

KRISTINA: Ku do të shkosh?

SADIKU: Do të dal.

KRISTINA: Nuk ke nevojë të rrish vetëm në hotel. Pse të shkosh atje, kur ke shtëpinë tënde? Këtu e ke edhe të dashurën. Sadik, më beso: të dua sikur të kisha birin tim! Askush nuk mund ta zërë vendin tënd në këtë shtëpi.

SADIKU: Ku është Kristovi, unë jam i panevojshëm, apo më mirë të them se jam i tepërt.

GABRIELA: Ç'ke ti me Kristovin? Pse të pengon edhe emri i tij? Kur më sheh vetëm me të, e shoh që zihesh ngushtë. Nuk e kuptoj pse? Kur rri e si rri me të është puna ime. More vesh ?

SADIKU (I nervozuar): Unë jam burri yt, Gabriela, e jo Kristovi! Kije parasysh këtë. Ka norma familja. Po nuk u solle siç duhet, do më bësh ta humb durimin dhe do të vras me dorën time!

KRISTINA: Të vrasësh Gabrielën?!

SADIKU (E zë për fyti GABRIELEN) : Do të shqyej si mace!

KRISTINA (I del përpara Sadikut) : Të lutem lëshoje, Sadik!

SADIKU (E lëshon) : Ia tregoj unë Kristovin kësaj!

GABRIELA (Kap telefonin) : Kriminel! Tash do të thërras policinë!

KRISTINA (Ia merr telefonin) : A je në vete? Gabrielë! A mendoni se ç'po bëni kështu?

Sadik ulu. Sadik, të lutem, ulu! Gabriela të do me shpirt. Po ta kishe përplasur do të abortonte në vend.

SADIKU: Një Kristov më pak!

KRISTINA (E habitur): Pse Kristov?!

SADIKU: Me sytë e mi e kam parë kur Kristovi vinte në këtë shtëpi, sa herë që Gabriela ndodhej vetëm. Madje hynin në dhomën e saj të fjetjes. A thua se me kolegun u dashka të mos ndahet edhe në shtrat? Edhe nëpër pijetore, hotele e disko prapë me të shkon. E pra, ma ka dhenë fjalën se do të largohej njëherë e përgjithmonë prej tij. Për këtë ishim marrë vesh qysh në ditët e para kur u njohëm.

GABRIELA: Kush të informon se nga shkoj unë ? Rrushja, jugosllavja ?

SADIKU: Rrushja sllave?!

GABRIELA (Niset për te dera) : Ajo të informon më mirë se Cia.

KRISTINA (Gabrielës): Mjaft më këto grindje! Oh, Zot, ku jam? Në gjiq apo jam në një shtëpi të çmendurish?! A është e mundur që të shoh këso skenash në shtëpinë time? Gabrielë, futu shpejt në dhomën tënde! (Gabriela largohet pa kundërshtuar).

SADIKU: Më fal, zonja Kristinë!

KRISTINA: Ulu, Sadik. Të lutem, ulu ! Edhe grindjet, kur bëhen me masë, nganjëherë mund të arsyetohen, por kjo e sotmja m'u duk pa vend. Unë s'kam parë në familjen time të tilla gjëra, veç në filma. Prandaj uroj që kjo mosmarrëveshje të mos krijojë urrejtje. Dua që ta doni njeri-tjetrin. Gabriela këto ditë do të na gëzojë. Këto që ngjanë sot, do t'i harroni, besoj shpejt. Kam dëgjuar se ju shqiptarët i doni djemtë.

SADIKU : Po vajzat ku t'i marrim pastaj për t'i martuar?

KRISTINA: E di se edhe vajzat i doni. Afër nesh banon në familje shqiptare; e cila, mesa kam kuptuar, nuk bën fare dallim në dashurinë ndaj tyre me fëmijët. Sadik nëse na lind një djalë, do ta pagëzoj unë. Do ta pagëzoj me ermin Klaus.

SADIKU: Klaus?!

KRISTINA: S'ka emër më të mirë. Klaus i më kujton jetën time të shkuar, jetë sa të lumtur aq edhe të pikëlluar! Kur isha e re pata rënë marrëzisht në dashuri me një djalë, i cili gjithashtu më dashuronte. Një natë, për fat të keq, e kapën hajnat, sepse ai kishte me vete shumë para. Ata e rrëmbyen. Pasi ia morën paratë, atë e vranë dhe e hodhën në lumë. Pas tri javësh e gjetën në një katund dhjetë kilometra larg qytetit.

SADIKU: Më vjen shumë keq, zonja Kristinë, për fatin që paske pasur! Vërtet të takon ta pagëzosh fëmijën me emrin e tij! Të paska shkatërruar vdekja e tij.

KRISTINA: Lajmi për vdekjen e Klausit tim ishte më tragjiku që kam pasur deri sot! Eh more Sadik, dashuria është shumë e çuditshme!

SADIKU: Po me Markusin, kur je njohur?

KRISTINA: Me të jam njohur pesë vjet më pas. Edhe ai ishte i qetë, i dashur, por megjithatë me Klausin nuk mund të krahasoj njeri. Ai ishte pëllumbi i parë dhe i vetëm i dashurisë sime!

SADIKU: Unë do të thosha bilbil, që më vonë të është shndërruar në zogun e pikëllimit.

KRISTINA: Cili është ai zog që s'më kujtohet?!

SADIKU: Kukuvajka!

KRISTINA: Vërtet ashtu. Oh mos! Mos të lutem, mos bëj krahasime të tilla!

SADIKU: Keni shprehje poetike!

KRISTINA: Në vitet e rinisë kam lexuar shumë për dashurinë, por libri më i mirë është ai që nuk është shkruar akoma. Libri i dashurisë sime! Gjithë pasurinë time do t'ia lë Klausit tonë të ardhshëm!

SADIKU: Do të na gëzojë Klausit! Po qe se fëmija është vajzë?

KRISTINA: Vajzën pagëzoheni si të doni. Unë, Sadik, nuk dyshoj në dashurinë tuaj ndaj sime bijë. Edhe një mjek shqiptar është i martuar me zvicerane. Të gjithë thonë se jeta e tyre është për ta patur zili.

SADIKU (Shikon orën): Erdhi dreka e ju ende s'keni ngrënë mëngjesin! Kur do të shkoni në kishë? Gati erdhi koha e meshës.

KRISTINA (Ngrihet me të shpejtë): Po thërras Gabrielën të dalë. Nuk vonohemi. Mëngjësi është gati, prandaj mos rri pa ngrënë. Ditën e mirë! (Kristina del)

SADIKU (Lëviz vetëm nëpër dhomë me duar në xhepa. Nxjerr dorën e majtë. I bien në tokë letra, ulet dhe e merr. Mbështetet në tavolinë. Fillon ta lëxojë me zë): "I dashur Sadik!" Në kopshtin e dashurisë sonë mbolle ferra në mesin e luleve, të cilat nuk janë vyshkur as pas tre vjetësh që ti ke shkuar në atë tokë të mallkuar që s'e kam parë as në ëndërr... Vetëm një letër më dërgove në muajin e parë që u largove! Atë e ruaj me xhelozi. Natën e ledhatoj në vend të djalit e të vajzës së ëndërruar! Një zjarr m'i përvëlonte duart si t'ish vaji i fëmijës që s'di të pushojë, për gjirin e shtjerrur të nënës, apo kur frikësohet nga bishat e natës, që së fundit janë bërë pjellë e imagjinatës. Sadik, babai yt dje erdhi në shtëpinë tonë i mërzitur. Babait tim i kishte thënë se Sadiku për mua dhe për vajzën tënde ka vdekur qëkurse mori rrugën e mërgimit, tre vjet me parë, Nuk më shkruan, as nuk me telefonon kurrë! Unë e di që s'më harron, prandaj kthehu sa më parë ta bëjmë dasmën tonë, së paku, ta shijoj pakëz gazin e dashurisë së zhuritur! Kthehu shpirti im! Të pres! Sabria!"

SADIKU (Vazhdon monologun): "Sabrie! Sabrie! Unë të kam tradhtuar! Sabrie martohu! Jo, jo Gabriela s'është e imja! Ajo është e Kristovit." (Bie zilja e telefonit, Sadiku kap dorezën)

SADIKU: Alo! Ah, jeni ju zonja Kristinë! Si? Gabriela ka lindur djalë? Atëherë, aq më shumë për ty: Klaus do ta pagëzojmë! (Ul receptorin dhe mbyll telefonin) Klausit! Paska rilindur fati im! Tani e tutje kjo shtëpi është edhe e imja! Për mua s'do të ketë më dilemë! Këmba e Kristovit, e atij horri nuk ka për ta shkelur kurrë në këtë vatër

ku hyj unë! Ah Kristov, Kristov! (Letrën e Sabries e bën copë-copë dhe del me vrap nga shtëpia.)

Akti i tretë

(Salloni në shtëpinë e Selmonit. Në divan është ulur Nusha, kurse Selmoni lexon gazetën afër saj.)

NUSHA (Ngrihet): Na lodhe me këto gazeta!

SELMONI (E lë gazetën): Edhe gazetat ta kanë zënë rrugën? Pse flet kështu, kur nuk e di se çfarë po lexoj? E pra, gazeta shkruan se Bjeshka dhe Bardhi paskan falur gjakun!

NUSHA: Uh! Punë e madhe! Askund në botë s'ka gjaqe si në Kosovë! Njerëzit aty s'kishin pas ditur gjë tjetër veçse të vriten me njeri-tjetrin!

SELMONI : A je në vete? Flet sikur nuk jeton në këtë botë. Vrasje bahen kudo.

NUSHA: E di që vrasin kudo, por jo për gra e kufij arash. Pastaj, ti jeton në Zvicër. Pse interesohesh për gjakun e Bardhit?

SELMONI: Bardhi është djali i motrës sime. Apo ke hall ta mbash larg kësaj shtëpie. Jo, kjo nuk bahet! Unë nuk e lejoj këtë. Ai sot vjen këtu! Duhet t'ia lëshojmë një rënd dhomë derisa të gjëjë banesën e vet me qira.

NUSHA: Bardhit t'i lëshojmë dhomë këtu? Kurrën e kurrës! As që dua ta shoh me sy ! Edhe në rrugë më duket i tepërt. Kam telashet e mia! Jam e zënë me provimin e patentës.

SELMONI (Me ironi) :Mos paske hyrë në ndonjë shkollë?

NUSHA: Po, jam edhe unë në shkollë! Do të bëhem shofere si ti. Pse të lutem ty sa herë që kam nevojë të udhëtoj, kur kam mundësi ta ngas vet veturën? Shkoj nga të ma do qejfi. Deri tash nuk kam ditur se çka është jeta! Në Kosovë isha e mbyllur si zog i burgosur në kafaz! Ato mure ma zinin frymën. Mezi shihja diellin! T'i kisha edhe njerëzit e mi këtu, kurrë nuk do të kthehesha në Kosovë. Edhe pot ë them edhe ty : mblidhe mendjen ! Kohët e fundit i ke harruar punët e tua! Vetëm nëpër demonstrata shkon, nga Zvicra e deri në Norvegji, kudo që mblidhen shqiptarët. Një ditë ndoshta do të mbushet mendja të shkosh edhe në Amerikë? Sa franga po shkojnë për benzinë e për udhëtime? Mjaft më me këto punë!

SELMONI (I nevrikosur): Pusho! Mbylle sa ta mbylla unë!

(Hyn Bardhi. Përshëndetet Selmonin dhe Nushën. Nusha i qeras.)

SELMONI: Si je, more Bardh?

BARDHI: Mirë dajë. Po ju si jeni?

SELMONI: Mirë nipash. E bërë si burrat që na e gjete derën!

BARDHI: Besa, more dajë, unë kam ardhur edhe dy herë, por Nusha më kishte harruar kaq shpejt! Më thoshte se Selmoni s'është këtu dhe mua më vinte keq t'i tregoja se kush jam.

NUSHA (Sjell pijen përpara): Pasha kryet e Mërgimit nuk të kam njohur! Ani, si je, bre Bardh?

BARDHI : Mirë, ju si jeni?

NUSHA : A di gjë si janë ata në shtëpi?

BARDHI : Thonë se janë mirë. Po si jeni ? Daja qenka mirë. Edhe ti mirë. Mërgimin si e keni?

NUSHA: Shumë mirë është. Me shtat ia ka kaluar Selmonit. Gati për çdo ditë vjen me vajzën e tij. S'ka asnjë orë që doli me të. Ah, bre Bardh, si nuk kishim pas ditur çka është jeta!?

BARDHI: Kur nuk kemi, as nuk dimë! T'i kishim edhe ne kushtet si këtu, ndoshta do të dinim të jetonim edhe më mirë.

NUSHA: Jo, qe besa, se populli i Kosovës është i prapambetur. Këtu secili shkon me kë të dojë e nga të dojë. Atje edhe të rinjtë kur duhen, druhen nga prindërit.

BARDHI: Kanë ndryshuar zakonet edhe në Kosovë. Ka kaluar koha e atyre pengesave.

NUSHA: Atje jam rritur. Flas për këto dhjetë vjet që kam ardhur këtu në Zvicër. Vjet ishim për herë të fundit atje. Asgjë nuk kishte ndryshuar! Po ata njerëz, po ato zakone! Për çfarë ndryshimesh po më flet ti ?

BARDHI: Nuk është ashtu. Varet si i kupton ti ndryshimet.

SELMONI (Ndërhyn) : Bardh ! Kishit bërë burrëri! Ju lumtë! Bjeshka ka qëndruar si burrneshë! S'i doli as fjalë, as përrallë.

NUSHA: Edhe unë jam gëzuar pa masë, Bardh, kur ma tregoi gazetën daja yt. E keni pasur shumë të vështirë. Ani, dada Bjeshkë, me falë gjakun e burrit!?

BARDHI: Nuk mund të ndaheshim nga të tjerët!

SELMONI: I keni bërë nder vendit. Këto ditë filluan të pajtohen familjet në gjak edhe në Perëndim.

NUSHA: A ta bëj një kafe?

BARDHI: JO

SELMONI: Pse e pyet? Bëj detyrën në shtëpinë tënde.

BARDHI: Kafën nuk e pi fare. Unë kam ardhur për një hall!

SELMONI: Fol Bardh! Çfarë halli?!

BARDHI: Kam ngelur rrugëve. Dy ditë punoj, dy javë jo. Të vetmen mundësi për të qëndruar këtu, kam martesën me një kameriere. Mezi e kam bindur për këtë. Por, kam nevojë të më jepni hua të holla dhe unë unë jua kthej për dy-tre muaj, më e vona.

NUSHA: Bardh, na vjen keq, por nuk i kemi ato pare se nuk t'i ndalim. Duhet të ndërrojmë veturën, se mjaft se e kemi mbajtur. Kemi vendosë ta blejmë një të re. A e di sa kushton vetura sot? Shtatë-tetë-dhjetëmijë franga. (Hyn Mërgimi)

MËRGIMI: Kush është ky?

SELMONI: Ky është Bardhi, djali i Bjeshkës.

MËRGIMI (Duke hyrë në dhomën e tij) : Nuk e njoh as Bjeshkën! Naten e mirë!

BARDHI (I çuditur): Ku shkon ky tash?!

SELMONI (I zënë ngushtë): Rri e fol me ne, Mërgim! Ku po shkon kaq shpejt!

MËRGIMI: Në dhomën time. Kam një punë ashtu.

(Hyn në dhomën e tij).

SELMONI : Ah, bre Bardh! Këtu ishte shumë keq për fëmijët! I marrin shumë shpejt veset e zakonet e huaja; Nuk është hera e parë që djali im vepron kështu! Zvicëranet nuk çuditen me këto sjellje, sepse edhe fëmijët e tyre veprojnë kështu, por për ne, bre Bardh, është e rëndë. Ti s' e ke parë qysh kur ka qenë fëmijë.

NUSHA (Që ka dëgjuar bisedën): Mos u mërzit, se do të mësohesh...

BARDHI: Unë po shkoj, dajë.

SELMONI : Rri të hamë drekën bashkë!

NUSHA: Kam gatuar një bukë misri. Ah sa të mira i gatuate dada Bjeshkë!

BARDHI: Nuk kam kohë.

SELMONI: Rri, sot është e shtunë. Nuk është ditë pune.

BARDHI : Për mua të gjitha ditët janë njësoji! Ditë bredhesh për punë rrugëve të Zvicres.

NUSHA (Selmonit) : Do të bisedoj me Hansin mos ka ndonjë vend për të. Uh, çka u kujtova! Bardha po kërkon një djalë për martesë. Kam dëgjuar se ka thenë:” O marr shqiptar, o rri pa u martuar!”.

SELMONI: Ajo qenka bash për ty, nipash.

NUSHA: Do të përpiqem si për vëllanë!

BARDHI: Ju falemnderit për kujdesin.

NUSHA: Uuu, mos fol ashtu se na ty të kemi tonin!

SELMONI: Do ta rregullojmë këtë punë.

NUSHA: Mbasi të është mbushur mendja të shkosh, dil njëherë e kthehu pas dy apo tri orëve, kur të duash ti.

SELMONI: Nuk ke nevojë të rrish jashtë, kthehu këtu.

NUSHA (E ndërpret) : Selmon, a mos po vonohesh ? A e di sa punët i ke? Ke harruar për nesër?! (Bardhi del. Selmoni ulet në divan)

NUSHA: Nuk paska kësi djali!

SELMONI: Ti moj grua shpeshherë po ngutesh!

NUSHA: Uh, more Selmon sa keq e kam parë këtë djalë një ditë.

SELMONI: Keq! Si e pe moj?

NUSHA (Ulet) : Para një jave ndërsa shkoja në punë, dëgjoj diku diçka në një kontejner. Kishte fare pak njerëz nëpër rrugë dha pata droje. Ktheva kokën nga vinte zhurma dhe mendova se aty mund të kishte hyrë ndonjë zog se për qen e dija që s'mund të hynte aq thellë. Veç kur doli një njeri i zbehtë, si të ishte ngritur prej varrit! Ma preu mendja se është ky, po prapë nuk isha e sigurt. Besa, në fillim edhe u frigova prej tij.

SELMONI: Bardhi ? Djali i motres sime të kalojë natën nëpër bërllogje! Unë them se duhet t'ia lëshojmë një rën dhomë këtu, në apartamentin tonë.

NUSHA: S'ke dhomë për të! Një rën e ke për mysafirë e tjetra është e djalit. Ti e di se këtu në Zvicër nuk flejnë nga tre-katër veta në një dhomë, siç flinin në odën tonë nga shtatë e tetë për gazmende! Ti nuk e di që po ankohen zviceranët për mysafirët tanë të shumtë. Kur po vijnë flasin me të madhe sikur të ishin në mal.

SELMONI (Ironik) : Ke hyrë shpejt në zakonet dhe kulturën e njerëzve të Perëndimit!!

NUSHA (Me lajka) : Epo, ia kam marrë dorën! Pse çka po kujton ti? A nuk mund të bëhemi modernë edhe ne shqiptarët ? Mezi po e pres postierin.

SELMONI: Pret ndonjë dhuratë?

NUSHA: Katalogun.

SELMONI: U mësove edhe ti me këta katalogë.

NUSHA (I hidhet në qafë Selmonit): E di? Manekinja nuk e besoi kur ia tregova moshën time! Me bani komplimente: më tha se isha dhjetë vjet më e re!

SELMONI: Për moshën që ke, flet shtati i Mërgimit. Këtë nuk ke si e fsheh!

NUSHA: Eh, more Selmon, nuk jam aq e vjetër sa po më ban ti. Ndoshta s'po ta mbushi synin tash, por kur dal vetëm në qytet, djemve të rinj po u këputet qafa! Kur jam me ty më kqyrin, por jo sikur jam vetëm. Ta kanë friken, më duket!

(Pas pak kujtohet befás). More njeri, krejt ke harruar që Mërgimi ka ditëlindjen nesër. Mos është ma mirë që këtë ditë gëzimi ta kremtojmë në hotel?

SELMONI: Në hotel! Pse në hotel, kur kemi mjaft vend në këtë sallon!

NUSHA: Si more thua kështu për djalin e hasretit, për dritën e syve? Çudi si t'i zë goja ato fjalë!

SELMONI: Kujtohu mirë se çka po flet!

NUSHA: Ti e di se kurrë nuk ta kam kthyer fjalën, por ma plase loçken e zembrës!

SELMONI: Kurrë nuk ta prishi ty, bre!

NUSHA : Ti edhe vetë e di se të rinjtë kanë dëshirë të jenë të lirë. Ne me dashamirë e me miq shkojmë në hotel, kurse Mërgimi me shoqërinë e tij të festojë këtu, ose ne këtu e ai atje. Si të dojë loçka e zembrës.

SELMONI: E ku ke parë a dëgjuar që ditëlindja e një njeriu të kremtohet në dy vende? Cilin të përgëzojnë të ftuarit në vend të Mërgimit? (Nusha thërret Mërgimin)

MËRGIMI: Urdhëro mama!

NUSHA: Ku do ta festojmë ditëlindjen, shpirti i mamës?

MËRGIMI: Në hotel. Ku tjetër?

NUSHA: Në hotel.

MËRGIMI (Niset të dalë): Do të shkoj te Maria të bisedoj me të se ku ka qejf ajo ta festojmë. Domethënë, në cilin hotel, se ka shumë hotele të bukura. Kur të kthehem pasdrekë do t'ju tregoj.

NUSHA: Do ta bëjmë dasmë e shkuar dasmës!

MËRGIMI: Mama, unë nuk dua të martohem nesër! Ka kohë për dasmë...

NUSHA: Mos është ma mirë të ndahemi në dy grupe? Zvicëranët veç e tanët veç? Njëra palë në sallonin tonë e tjetra në hotel?

SELMONI: Të thashë Nushë se si duhet bërë!

MËRGIMI: E si ke thënë, babë?

SELMONI: Të gjithë së bashku!

MËRGIMI : Mirë, babë.

NUSHA (Përqafon Mërgimin) : Uh, të pastë mami! Ashtu bëjmë. Selmon, shko e thirri shokët e tu në Bernë.

MËRGIMI (Selmonit) : Shkojmë bashkë deri të shtëpia e Marisë, pastaj ti vazhdoje rrugën.

NUSHA: Te Maria kisha ardhur edhe unë, por s'kam kohë. Bukuroshja jonë. Sa të bardha i ka ato flokë! Sa hije i kishte kapuçi i bardhë!

(Selmoni e Mërgimi dalin. Nusha kap telefonin dhe kërkon një numër.)

NUSHA: Alo! Hans! Nuk qenka! (Le dorëzen. Befás, aty hyn Hansi.)

NUSHA (I hidhet në qafë): Hans!

HANSI (E puth dhe e shtrëngon fort): Nushë!

NUSHA: Lëshomë!

HANSI (I shkëputet) : Pse, Nushë?

NUSHA: Nuk i takove Selmonin me Mërgimin?

HANSI: I pashë tek hynin në veturë.

NUSHA: Sapo të thirra në telefon. Për fat u vonove. Po të kishe ardhur pak më herët, do të ishte takuar me ta!

HANSI: Ti ma kishe treguar kohën kur duhej të vija

NUSHA: Po u kthye Selmoni, na vret të dyve!

HANSI: Atëherë, unë po iki.

NUSHA (E zë për dore) : Ulu, ulu ! Mos ki frikë se e di unë kur kthehet ai!

HANSI: A është e vërtetë se shqiptarët të vrasin, po të morën vesh se u shkon me gratë?

NUSHA: Po. Të vrasin. Ata nuk mund ta durojnë kursesi tradhtinë e grave...

HANSI: Çudi! Unë e kam zënë gruan me dashnor në dhomë të fjetjes. Si i kam parë jam kthyer prapa! Kur ai doli, unë kam hyrë mbrenda. Të nesërmen e kam paditur gruan në gjyq. Tash ajo është në punë të saj e unë në timen.

NUSHA: Për Selmonin mos ki frikë. Ne do të veprojmë siç kemi vendosur. Unë do të ndahem prej tij me gjyq e pastaj martohemi. Unë kam menduar edhe një variant tjetër.

HANSI (I gëzuar) : Çfarë?

NUSHA: Të tregoj më vonë. Mërgimi nuk ndahet nga unë.

HANSI: Nga dita e sotme, unë do ta konsideroj atë si djalë timin.

NUSHA: Shpirti im!

HANSI (E puth me afsh) : Të gjitha do t'i rregullojmë.

NUSHA: Por gjithçka pas ditëlindjes së Mërgimit. Nuk të thashë për të pirë, as për ngrënë se nuk jam e qetë. Për drej, është koha të vijë djali i motrës së Selmonit.

HANSI (Me frikë): Tash po më zë këtu!

NUSHA : Shko, pra. (Hansi del pa u përshendetur.)

NUSHA (Vetëm): Selmon, more Selmon! Të kam pas thënë dikur se ke për të ma parë sherrin. Jetës sonë të përbashkët i erdhi fundi. Mos mendo se këtu je si në Kosovë, të më grushtosh! (Hyn Bardhi. Sheh Nushen me flokë të shpupurisura)

NUSHA: Erdhe Bardh?

BARDHI (Ftohtë) : Po nuk desha t'ia prish dajës.

NUSHA: Eja, ulu se tash vjen edhe Bardha.

BARDHI : Ke folur me të?

NUSHA: Sa u gëzua, kur i tregova për ty! Ndoshta vonohet edhe pak.

BARDHI: A vonohet shumë?

NUSHA (I ulet pranë) : Kemi mjaft kohë derisa të vijë ajo...

BARDHI (I shtangur) : Çfarë pune kemi?

NUSHA (I hedh duart në qafë) : Ndoshta tani e di çfarë pune ke...

BARDHI (E shtyn) : Mos je çmendur?!

NUSHA: Bardh, mos u frikëso se nuk vjen askush! Në qoftë se e do Bardhën vepra si të them unë;

BARDHI: E çfarë duhet të bëj unë me ty?!

NUSHA: Së pari me mua, e pastaj me Bardhën!

BARDHI (E perplas për dysHEME): Bushtër plakë!

NUSHA: Shporrmu nga sytë, i poshtër!

BARDHI (Duke dalë): Poshtërsitë e tua s't'i lanë lumi, as deti! Turpi që bëre me atë zviceranin që e pashë të dilte, do të ma ngarkosh mua. Ah, kuder! (Bie telefoni. Nusha kap receptorin.)

NUSHA: Alo! Po Nusha jam. Si, si ? A u kthye Bardhi ? Po, po! Bardhi erdhi, por e ndoqa si qenin! Eja sa më shpejt se nuk mund të të tregoj në telefon! Nuk mundem! Po më zihet fryma! (Lë dorezën dhe flet me vete) Bardh! Ta kam gjetur Bardhën. Së shpejti daja Selmon ka për të martuar me shumë dasmorë! Selmon! Selmon si e lype e gjete!

SADIKU (Hyn) : Mirëdita shoqe! A është Bardhi këtu?

NUSHA (Me mllef) : E çfarë Bardhi kërkon ti këtu?

SADIKU (I befasuar) : Kërkoj Bardhin! Nipin tuaj.

NUSHA: Rrugacin që deshti të dhunojë gruan e dajës?!

SADIKU Bardhi të dhunojë ty! Kurrë! Kurrë!

NUSHA: Hiqmu qafe se edhe ti si ai je! (Hyn Selmoni, niset të dalë Sadiku)

SELMONI: Çfarë ka ngjarë? Pse me kaq vrap? Ulu pak.

SADIKU (I zenë ngushtë) : Nuk kam kohë. Bardhi më pat thënë ta kërkoja këtu. Nuk e di nga paska shkuar. Më duhet ta gjej shpejt. I kam gjetur punë. (Del)

NUSHA: Idioti!

SELMONI: Kush është ky idiot?!

NUSHA: Bardhi i zi! E kisha dhënë kryet pse i shkon mendja ashtu!

SELMONI: Si?! Të ka sulmuar Bardhi?

NUSHA: Po, Bardhi, nipi yt.

SELMONI: Oh Zot! Çka nuk provon njeriu?!

NUSHA (Qetësohet) : Bardhën nuk munda të marr në telefon. Ai më doli I pabesë dhe deshi ta shfrytëzojë rastin, kur e pa se isha vetëm! Siç ka qenë i ulur aty, ai m'u hodh në gjoks! I fola: Mos të kanë plasë sytë e ballit, I thashë! Por nuk më lëshonte, derisa ia dhashë të shtymen dhe e përplasa si stërvinën përtokë. Doli si qen i plagosur. Ai e ka hak plumbin, plumbin kokës!

SELMONI: Po të jetë kjo e vërtetë, atëherë o unë o ai gjallë! Kjo nuk falet kurrën e kurrës!

NUSHA: Unë e kisha kallur me benzinë!

SELMONI (Ulet i dërmuar) : Mirë, moj grua, po si guxoi Bardhi të sillet ashtu ndaj teje, kur e ka ditur se unë do të vij fill pas tij? Me të u ndava te garazhi. Ai u nis këndeje, e unë u ndala ta thërras Bardhylin me telefon prej postes, për ditëlindjen e atij këlyshit që e kam me ty!

NUSHA (Dridhet nga frika, qan) : Selmon! Selmon, unë nuk po të gënjej! Pasha kryet e Mërgimit.

SELMONI (E qëllon): Nuk është hera e parë që të gjej me fytyrë të mërdhezur e me shenja nëpër fytyrë. Çfarë do të thotë kjo? A mos bën argëtime të turpëshme me të tjerë kur s'jam unë në shtëpi! Hajt, fol!

NUSHA: Aman, Selmon! Mos më merr në qafë! Pasha kryet e Mërgimit e eshtrat e babës nuk të kam tradhtuar!

SELMONI (E përplas për dysheme pastaj e tërheq zvarrë deri te dera dhe e nxjerr jashtë) Jo në këtë prag, por, po të pashë kudo në Zvicër ajo që kurdisë për Bardhin, do të të gjejë ty! Jashtë helaqe!

(Del Nusha. Selmoni mbetet vetëm)

SELMONI: Njëzet vjet mall, njëzet vjet dhembje për varre e për shtëpi, të cilen moti ma paska pas marrë lumi! Sot gati më hodhi në detin e turpit Nusha! Desh të m'i lyejë duart me gjakun e Bardhit, nipit tim! Djali im! Djali i Nushës! Oh jetë, o jetë! Gjakun tim me gjakun e asaj bushtre e mban në dejt e tij Mërgimi! Mërgim, nëna jote ia shtoi bukurinë dhe madheshinë ditës së nesërme, ditëlindjes sate!

Akti i katërt

(Në shtëpinë e Kristinës mbretëron gëzimi. Sadiku pi duhan, Gabriela i rri pranë e heshtur, duke ia ledhatuar dorën e djathtë, kurse Kristina shikon përtej dritareve të hapura.)

SADIKU: Zonja Kristinë ! Ç'shikoni ashtu me aq vëmendje?

KRISTINA:: Po mendoja për Klausin. Gabriela moti nuk ka shkuar ta shohë.

GABRIELA: Nga dashuria e madhe që ke për të, ju duket shumë kohë. Klausin e vizitova pak para se të hynte Sadiku.

KRISTINA:: Më duket sikur është ngjallur Klausin i rinisë sime! Kam dëshirë ta kem përherë para syve.

GABRIELA (Qesh) : Mama ! E paske dashur shumë Klausin tënd!

SADIKU: Klausin i vogël është i imi! Ai ka gjak shqiptari. Ka diçka nga malet tona të larta.

KRISTINA: Markusin ka qenë në luftë atje. Thoshte se edhe njerëzit janë të ashpër sikurse malet e tyre, por të rinjtë dallojnë si nata me ditën. Shqiptarët janë të ashpër, por me shpirt të mirë.

GABRIELA: Ku e di ti si janë?

KRISTINA:: Babanë tënd e kishin zënë rob shqiptarët. Ata jo vetëm që ia falën jetën, por edhe e strehuan në një familje fshatare, e cila kujdesej si për njerëzit e saj? Thoshte se në Kosovë bjeshkët i quajnë Bjeshkë të Nemuna. Kur e pyet pse i quajnë të tilla, ai thotë se Bjeshkë të Nemuna i kanë quajtur pushtuesit, të cilet, kur s'kanë mundur t'i pushtojnë ua kanë dhënë atë emër.

GABRIELA: Unë jam grua shqiptari, jo ti! Si s'më ke treguar më herët për këtë?

KRISTINA:: Meqë të tregova mund të ma shpërblesh me një kafe, po ashtu edhe dhëndrin.

GABRIELA: Nëna do kafe? Mos do edhe ti Sadik?

SADIKU: Unë dua vetëm një pije freskuese.

KRISTINA:: Diten e Lindjes së Krishtit na lindi Klausin, prandaj a ka kënaqësi më të madhe?

SADIKU: Është kënaqësi.

GABRIELA (U vë përpara pijet): Pse nuk deshe kafe?

KRISTINA:: Pasi të pijë lëngun do t' i sjell edhe kafën.

SADIKU: Kam pirë në shtëpi.

KRISTINA:: Pse të paguash pa nevojë? Këtu e ke shtëpinë tënde, djalin edhe gruan. Gëzuar! (Ngrenë gotat të tre)

GABRIELA: Mama, ne do të kurorëzohemi nesër.

KRISTINA: (I përqafton të dy): Gëzimi për lindjen e Klausit do të shtohet edhe më shumë me lidhjen e martesës suaj! (Hyn Rudolfi.)

KRISTINA:: Mirese erdhe, Rudolf!

RUDOLFI: Paskit gëzim? Mos kemi diçka të re?

KRISTINA:: Nuk ke dëgjuar?

RUDOLFI: Paska luajtur puna?

KRISTINA:: Gabriela ia ktheu lumturinë kësaj shtëpie, lindi djalë.

RUDOLFI: Qoftë jetëgjatë! Gabrielë, i paskeni zbrazur gotat?

GABRIELA (Merr rakinë dhe mbush gotat Rudolfit e Sadikut): Urdhëroni zoti Rudolf! raki kemi mjaft.

RUDOLFI: Gëzuar dhëndër?!

SADIKU: Gëzuar!

KRISTINA:: Dhëndrin e kami shqiptar.

RUDOLFI: Emigrant nga Shqipëria?

SADIKU: Nga Kosova.

GABRIELA: Zotëri Rudolf, ç'doni të pini?

RUDOLFI: Një kafe. Ia paskam qëlluar që erdha.

KRISTINA:: Bile shumë.

SADIKU: Si jeni, zoti Rudolf ?

RUDOLFI: Mirë jam zotëri. Si jeni ju!

SADIKU: Mirë faleminderit !

RUDOLFI: Gati t'u drejtova me fjalën shok, së cilës edhe ju shqiptarët ia kthyet shpinën...

SADIKU: Mos jeni ju ai publicisti që shkruani vazhdimisht për Kosovën?

RUDOLFI: Edhe për Shqipërinë. Kam mjaft miqë në të dyja Shqipëritë.

GABRIELA: Dy Shqipëri? Cila është e dyta?

RUDOLFI: Shqipëria e Kosova janë një trung. Kështu thonë shqiptarët.

SADIKU: Ju paskeni hyrë thellë në shpirtin e shqiptarëve!

RUDOLFI: Lëvizjen shqiptare e kam përcjellë nga viti tetëdhjet e një. Nga ajo kohë kam shkuar vazhdimisht në të gjitha trojet shqiptare. Kam lexuar e lexoj për kulturën tuaj të lashtë.

GABRIELA (I jep kafën): Mirë se keni ardhur, zotëri!

RUDOLFI: Mirë se ju gjeta! Na e paske lindur nje shqiptaro-zviceran? Mos e keni pagëzuar Ilir?

KRISTINA:: Ç'kuptim ka ai emër? Klaus është më i mirë!

RUDOLFI: Ilirët ishin të parët e shqiptarëve, populli më i vjetër në Ballkan.

KRISTINA:: Unë e kam ditur se populli më i vjetër në Ballkan është ai grek.

SADIKU: Shqiptarët me grekët jetojnë në fqinjësi që prej më shumë se tridhjetë shekujsh. Ne shqiptarët u jemi mirënjohës gjermanëve, pavarësisht se jetojnë në Zvicër, në Gjermani, në Austri, apo kudo tjetër, ngaqë , prej të huajve, janë studjuesit e parë e më të mirë të kulturës sonë.

RUDOLFI: Vala e fundit e shpërnguljes së shqiptarëve është rrëqethëse! Vetëm në këto dy vitet e fundit janë shpërngulur gati gjysmë milioni! Shumica nga dhuna. Është për t'u çuditur me rastin e tyre!

SADIKU: Pse?

RUDOLFI: Ata që i kishin pasur kushtet ma të mira për jetesë, i kishin mbyllur shtëpitë, kishin shkuar refugjatë, kurse shumica që, siç thoni ju shqiptarët, nuk kishin gja pos shpirtit, nuk i kishin lëshuar vatrat e tyre! Jetonin në skamje të madhe.

KRISTINA:: Zotëri Rudolf, gazetat shkruajnë se në Kosovë nxënës e studentë mësojnë në shtëpitë private. Një natë i pashë edhe në ditarin televiziv.

RUDOLFII pashë me dhjetra e qindra shtëpi-shkolla. Sa prekëse aq ishte edhe kënaqësi të shikoje në këmbë një popull të robëruar, duke e mbrojtur edhe duarlidhur arsimin, shpirtin e tij!

GABRIELA: T'jua mbush edhe një gotë?

RUDOLFI: Jo, se kam qëndruar pak si tepër, por më pelqeu biseda e njëherit më gëzoj edhe lindja e shqiptaro-zviceranit. (Qeshin të gjithë)

SADIKU: Faleminderit, zoti Rudolf!

RUDOLFI: Unë kam një respekt të veçantë për shqiptarët, veçmas ndaj atyre që punojnë në arsim. Harrova të të tregoj për guximin e një plaku. Në Suboticë, milicët serbë iu kërcnuan një udhëtari që ishte i shoqëruar nga një vajzë se po të mos hiqte plisin e bardhë, do ta kthenin, por ai pranoi të zbresë nga autobusi e të mos e hiqte plisin. Pas një dialogu të ashpër e lejuan të hypte përsëri në autobus. (Rudolfi del)

GABRIELA (Me ironi): Sipas Rudolfit shqiptarët qenkan populli më fisnik në Ballkan! A thua mos edhe në Evropë?

SADIKU: Pse, çka ke menduar ti?

GABRIELA: Ata që i zunë javën e kaluar më drogë!

SADIKU: Për kë e kishin?!

GABRIELA: Na e sakatosen rininë!

SADIKU: Nga e sollën? Mos nga Kosova apo Shqipëria?

GABRIELA: Nga Turqia, Polonia e nga vendet afrikane.

SADIKU Ti e di nga e si edhe pse vetë nuk e ke përdorur dhe as që di se ç'shije ka! Kujt i rrezikohej fruti i shtatëzaniës?

KRISTINA: (Ngrihet) : Oh Zot, prapë me grindje!

GABRIELA: Nënë ! Ne nuk po grindemi!

(Kristina shkon në dhomë të Klausit.)

SADIKU: E do shumë Klausin zonja Kristinë.

GABRIELA: I kujton dashurinë e parë... (Kthehet Kristina)

SADIKU (Ndez cigaren): Si e kishe Klausin?

KRISTINA: Po flinte. Flinte si qengji. Po shkoj të rri pak të një shoqe. Ka shumë kohë që s'jemi parë me të. (Del)

SADIKU: Nënë e ke shumë të qetë.

GABRIELA: Ti m'i ke prishur nervat.

SADIKU: Unë?!

GABRIELA: Do të vëmë kurorë më vonë.

SADIKU: Pse, çka ka ndodhur?

GABRIELA: Derisa të rritet Klausit, pasuria do të mbete siç është.

SADIKU: Po vdiq nëna pa u rritur djali? Pasuria t'i ngelë kishës?! Unë paskam bredhur kot tre vjet pas teje! Të hollat që i kam harxhuar? Asnjë s'ia kam dërguar shtëpisë;

GABRIELA: Do të kurorëzphemi, por...

SADIKU: Por çka?

GABRIELA: Së pari të ndahesh me gjyq me atë që e ke në Kosovë.

SADIKU (I habitur): Cilën kam në Kosovë?! Kush të ka thënë?

GABRIELA: Një shoku yt.

SADIKU: Bardhi?!

GABRIELA: I ka dy muaj që s'e kam parë me sy.

SADIKU (Me zë të lartë): Ato janë gënjeshtër! Ai që të ka thënë se e kam një tjetër, ose të është afruar, ose e ka ndërmend.

GABRIELA: Ka kaluar koha për shtatë gra.

SADIKU: Mos të kanë thënë se i kam shtatë?

GABRIELA: Në një mahi me doktor Gencin, ai ma pat treguar se në Ballkan martohen me dy-tri e deri me shtatë gra.

SADIKU (I prekur) : Hareme të tilla kanë pasur pashallarët e sulltanët turq.

GABRIELA: Ju shqiptarët jeni mësuar nga turqit. Nje fe keni me ta.

SADIKU: Jo një, po tri!

GABRIELA: Një popull me tri fe?!

SADIKU: Çuditësh shumë?

GABRIELA: Edhe më shumë me ty.

SADIKU S'më paske njohur për kaq kohë?!

GABRIELA: Të kam njohur e ditur si të pafejuar me Sabrien.

SADIKU: Sabrien ?! kush ta mësoi këtë emër?

GABRIELA: Unë e kam mësuar, ndërsa ti duhesh ta harrosh, ndryshe s'kemi asgjë bashkë!

SADIKU (I afrohet, qesh me zor, e puth): Gabrielë, shpirti im! Mjaft më me këso intrigash! Të lutem, ma sill djalin!

GABRIELA: Ç'djalë kërkon ti?

SADIKU (E shtrëngo prapë në gji): Djalin tonë, Klausin.

GABRIELA (Merr klausin ia jep në duar): Merre Klausin tënd!

SADIKU (E ngreh lart dhe e puth në të dyja faqet): KLAUSI IM! (Hyn Ujkani, pas tij edhe Sabria. E shikojnë Sadikun tek luan me Klausin.)

GABRIELA (E frikësuar): Sadik, ç'janë këta njerëz, që hyjnë pa trokitur në derë?!

SADIKU (Shtanget): Babë, babë!

GABRIELA (Kap Klausin): Sadik! Klaus!

SADIKU (Vë duart në kokë): Oh zot! A jam në ëndërr, apo jam çmendur?!

UJKANI: Vetëm të çmendurit bëjnë si ti! Djali yt Klaus? Të qoftë haram mudfi që të rrita! Shpinën ua ktheve pa fije turpi dy pleqve edhe kësaj bijës së fisit, të cilën e le të lidhur që tre vjet me fatin tënd të mallkuar! Me gjithë pleqërinë që kam, brodha tri ditë e tri net nëpër këtë qytet të prapa diellit, që të të gjejmë. Siç ma preu mendja, ashtu edhe të gjeta. Por dëgjo mirë: Pasha qiell e dhe e ato eshtra të babës, që s'e di se në cilin mal a fushë të Kosovës i kanë ngrenë qentë, pas vrasjes së tij nga armiqtë, mos luaj më me fatin e bijës së fisit se edhe i vdekur kam për të të gjetur !! Bija ime, Sabrie! (Ujkani del me hapa të rendë)

SABRIA (Me të madhe): Babë!

GABRIELA (Mësyn Sabrinë) Sabria ! Sabria! Largohuni nga shtëpia!

SADIKU (Gabrielës): Mjaft! Mbylle gojën! (Kap për krahu Sabrien. Dalin.)

Akti i pestë

(Pijetorja nuk ka shumë njerëz. Hansi me Nushën pinë ballë përballë me tavolinën, ku rrinë Bardhi me Rrushen, e cila kohë pas kohe shërbën në sallë.)

BARDHI (shikon Hansin dhe Nushën) : Kam ardhur të bisedoj për një punë.

RRUSHJA: Mos po të vjen keq?

BARDHI: Thonë se nuk është mirë që e mira të kthehet me të keq.

RRUSHJA: E keqja nuk ka vend midis nesh. Më trego për se e ke fjalën.

BARDHI: Unë ta di për nder, për të mirën që më bëre, por erdha të të lus, që të m'i paguash të hollat.

RRUSHJA (E habitur): Nuk të kuptoj, Bardh!

BARDHI: Ti të marrësh gjysmën e të hollave, për të cilat jemi marrë vesh.

RRUSHJA: Jo gjysmën, por asnjë!

BARDHI (I habitur): Si asnjë?

RRUSHJA: Nuk u bëj mirë njerëve vetëm me franga. Desha të të ndihmoj, por me kusht që t'i hiqja qafe të tjerët, të kërkova të holla. Për të gjitha është në dijeni djali i shefit me të cilin do të shpall martesën, pasi të rahatohesh e ta prish kurorëzimin me ty... (Ngrihet) : Bardh, shkova t'i pyes mysafirët se çka duan të pinë. (Rrushja shpërndan pije të ndryshme nga tavolina në tavolinë. Hansit ia zbraz birrën në gotë. Bardhi përcjell Hansin dhe Nushën. Rrushja ulet.)

BARDHI (Qesh): Rrushe, a ke pasur ndonjëherë mysafirë si ata të dy?

RRUSHJA (Shikon Hansin me Nushën) :Ata atje? Çifti i lumtur i quajnë të gjithë.

BARDHI: I njihke mirë?

RRUSHJA: Është ndarë prej burrit. Djalin e ka burrë.

BARDHI: Për shkak të saj kërkova ndihmë nga ti, që të më lirosh nga gjysma e borxhit...

RRUSHJA: Pse shkak i saj?

BARDHI: Më ka paditur në gjyq për tentim dhunimi. Të hënën kam gjykim. Më është dashur t'i paguaj një shumë të madhe avokatit.

RRUSHJA (Kureshtare): Ku e ke njohur?

BARDHI: Është shoqja e dajës tim.

RRUSHJA: E dajës tënd?! Të lutem më trego si qe puna që të akuzoi?

BARDHI: Ndonjë herë tjetër.

RRUSHJA: Jo tjetër herë, por pikërisht tash. Të lutem!

BARDHI: Populli ynë gjithmonë ka thënë! "Gruaja ta zbardh, por edhe ta nxin ftyrën".

RRUSHJA: Ç'ke pasur me të?

BARDHI: Ishte hera e parë që shkova te daja, ku më zuri sherri. Shkova t'u kërkoja hua frangat, për të cilat qeshë marrë veshë me ty. Ajo për t'i humbur gjurmët e turpit me atë që është ulur, më akuzoi mua.

RRUSHJA: A e di daja të vëtetën? Mos e ka larguar nga shtëpia për shkak të akuzës që t' është bërë?

BARDHI: Kam dëgjuar se ai i di të gjitha. Po të donte të hakmerrej ka pasur e ka mundësi, kur t'ia merrte mendja.

RRUSHJA: Ma paske parë sherrin!

(Hyn Sadiku, Bardhi e Rrushja përshëndeten me të. Bardhi e Sadiku ulen, ndërsa Rrushja shkon te banaku.)

BARDHI: Çfarë ke që mezi frymë?

SADIKU: Mos pyet!

BARDHI (Tërheq karriken përpara) : Fol!

SADIKU: Baba më solli të fejuarën nga Kosova!

BARDHI: Ke pasur të fejuar?

SADIKU: Nuk të kam treguar?

BARDHI: Jo.

SADIKU: Çudi si e kishte gjetur shtëpinë e Gabrielës! Ia ka treguar dikush. Më zuri si thonë me presh në duar. Hyri kur isha duke luajtur me Klausin. Mu duk sikur më varrosi për së gjalli!

BARDHI: E çfarë të tha?

SADIKU: Gjithçka. Më kërcënoi se do të më vrasë po luajta më me fatin e Sabries. As dorën nuk ma dha. Ai ecte përpara unë me Sabrien mbrapa. Kur hipi në tren, asaj i tha: "Mirë u pjekshim, bija ime.."

BARDHI: Ku e ke tash Sabrien?

SADIKU: Pata marrë një banesë para dhjetë ditësh.

BARDHI: Po me djalin, ç'u bë?

SADIKU: Gabriela thotë se Klausin nuk e jep. As Sabria nuk po ka qef ta mbajë, ndonëse nuk thotë asgjë, vetëm rrudh krahët.

BARDHI: Ah, more Sadik, u pate hyrë pak thellë punëve, pa e menduar fundin...

SADIKU: Barrën e rëndë s'mund ta mbajë as kali! Ah, si e solli dreqi babën e erdhi bash në momentin kur po ia arrija qellimit?!

BARDHI (Sheh gazetën "Bujkun" në duart e një të riu): Sadik, ky djalë që është ulur afër nesh është nga anët tona.

SADIKU (E shikon): Shqiptar?

BARDHI: Po.

SADIKU: E ç'të duhet? Të janë mbushur plot! A i ke parë si bëhen në bar "Migros"? Taman sikur t'ishin përpara "Shtëpisë së mallrave", ditën e shtunë!

BARDHI (E sheh prapë): Duket i zbehtë. Me sa duket ka ndonjë hall!

SADIKU: Mos nuk të mjaftojnë hallet e tua? Shihe çfarë setre ka veshur!

BARDHI: Veshja nuk është gjithmonë pasqyrë e pasjes.

SADIKU: Mirë, bre Bardh, po a e di se sa kushton setra prej lëkure? Atë me siguri e ka vjedhur. Për veshje thua edhe ti si një mësues, kur e pata pyetur pse prapë ti me kravatë? Ju mësuesit ankoheni se nuk keni të holla. Tek ti nuk shoh asfarë ndryshimi! Me kravatë si atëherë si tash!

BARDHI: A nuk të dha kurrfarë përgjigjeje?

SADIKU (Me ironi) : Ata nuk zihen ngushtë për fjalë. Më tha se atëherë e ka bartur për pedanteri, kurse tash tha që të mos më duket jaka e këmishës e grisur.

BARDHI: Siç ke gabuar për atë, po gabon edhe për këtë!

SADIKU (I prekur): Kush bre ka gabuar? Ai jo vetëm që e ka vjedhur këtë, por ka edhe të tjera për të shitur. Unë i njoh njerëzit si ky! Po nuk doli si të them unë, të jap çka të duash!

BARDHI: E çka, çka të dua?

SADIKU: Çka të duash ke nga unë! Lëre këtë se kemi hallet tona.
Hyn Selmoni, Shtanget në vend për një çast, kur i sheh pranë njëri-tjetrit Hansin me Nushën. Bardhi me Sadikun çohen dhe flasim me të. Selmoni ulet midis tyre, ulen edhe ata.

SELMONI (Mundohet të tregohet i qetë): Si jeni more djem?

SADIKU: Mirë, po ju si jeni Selmon?

SELMONI: Unë kurrë s'kam qenë më mirë ! Po nipin si e kam?

BARDHI: Do të bëhet mirë.

SADIKU (Thërret me kokë Rrushen): Selmon, çka doni të pini?

RRUSHJA: Urdhëroni!

SELMONI: Këtyre nga një pije siç e kanë pasur, kurse mua vetëm një ujë mineral.

SADIKU: Ne nuk kemi pirë asgjë deri tash.

SELMONI: Ju që keni ardhur rishtash, nuk e keni zakon të kurseni kaq shumë.

SADIKU (Rrushes) : Një birrë.

BARDHI: Mua një lëng qershijash.

SELMONI: Sadik, rishtas e paskemi nipashin, se ti moti paske ardhur.

SADIKU: Rrafsh tre vjet u bënë javën që shkoi.

Nushës i kthehet pak çehreja. I buzëqesh Hansit. Hansi përpiqet të shohë Selmonin, por nuk mundet nga Rrushja, e cila merr porositë.

RRUSHJA (Bardhit) : A doni diçka tjetër Bardh?

BARDHI: Unë jo, daja e Sadiku ndoshta duan.

SELMONI: Bardh, ta paska mësuar emrin?

SADIKU: Besa moti.

SELMONI: Mos jua prisha bisedën?

SADIKU: Jo që nuk e prishe, por po e begaton me gjykimin tënd.

BARDHI: E kishim bisedën për atë djalin me setër prej lëkure.

SELMONI: E çfarë me të?

SADIKU: Ky nipi yt ka zemër lepuri!

SELMONI: Është frikacak?

Sadiku: Desha të them ka zemër qengji, se preket shumë. Ai djali, për të cilin e patëm fjalë, e preku në shpirt.

SELMONI: Pse çka kishte ai?

RRUSHJA (Sjell pijet): Ju bëftë mirë!

SELMONI: Mirë paç!

(Rrushja shkon duke dëgjuar. Nga banaku herë shikon Selmonin, herë Nushën e Hansin, të cilët rrinë si në therra, ndonëse edhe njëri edhe tjetri mundohen të paraqiten se nuk kanë asfare droje nga Selmoni. Nusha i jep me gotë të vet të pijë Hansit. Selmoni e sheh et skuqet në fytyrë, megjithatë nuk ngaterrohet në bisedë.)

SADIKU (Selmonit): Bardhi thotë sa ai djalë është hallexhi i madh, kurse unë e kundërshtova.

BARDHI: Kur nuk ka hallet e veta, njeriu i shikon të huajat!

SELMONI: S'ka, more nipash, njeri pa halle, por dikush ka më shumë e dikush më pak.

SADIKU: Selmon a je në punë, apo me pushime?

SELMONI: Jam me pushim mjekësor. Dola të pres djalin. Tash e ka kohën të kthehet nga shkolla e hyra këtu që të pushoj pak. Nuk e kisha besuar se ju gjej bashkë këtu. Sadik, si e ki djalin?

SADIKU: Djalin? Djalin mirë e kam.

SELMONI: Shoqja të punon në spital me sa di unë.

SADIKU (Shikon Bardhin): Po. Tash është me pushimet e lindjes.

SELMONI: E ke mirë derisa është i vogël.

SADIKU (Ngre gotën): Gëzuar!

(Cakërrojnë gotat. Nusha i sheh, ia fshin këmishën si në ledhatim Hansit. Selmoni e dikton. Gjaku i hip në kokë.)

BARDHI: Dajë, a do edhe diçka?

SELMONI: Bardh, e dua edhe një birrë.

BARDHI: Sadik a ta marr edhe një për ty?

SADIKU: Jo, se nuk kam ngrënë asgjë sot.

SELMONI: Bardh, shko e thuaj kamerieres të përgatitë mëngjesin për tre veta..

BARDHI: Unë kam ngrënë.

SELMONI: U morem vesh.

(Bardhi shkon te Rrushja për t'i dhënë porosinë, Hansi ia vë dorën në krahë Nushës, Selmoni humb durimin.)

SADIKU: Mos je gjë sëmurë, Selmon?

SELMONI (Ngrihet): Jam bukur shumë se s'kam ngrënë prej tri ditësh.

SADIKU (I befasuar): Ku po shkon?

SELMONI: Po largohem pak. Kthehem menjëherë.

NUSHA (Heton Selmonin): Hans! Selmoni!

BARDHI (Sheh Selmonin që nxjerr revolen): Dajë! Mos, dajë!

SELMONI (Shtie mbi Nushën): ME FAT MARTESA!

NUSHA (Duke rënë përmbys mbi tavolinë): Selmoon!

(Mysafirët të tronditur nga krisma dhe rënia e Nushës, për një çast shikojnë të hutuar. Kur Hansi vë dorën në shokë për të nxjerrë armën, Selmoni e qellon me dy të shtëna. Mysafirët mësyjnë drejt derës, dy rrëzohen në tokë. Hansi përplasat në dysHEME. Rrushja pret hyrjen e policisë, duke përgjuar e strehuar nën banak. Bardhi e Sadiku ndalen te dera. Shikojnë të vrrarët. Selmoni ngel me armë në dorë. Hyjnë policët. Selmoni, policit të parë që i afrohet ia jep revolen. Polici i dytë i vë prangat në duar. Policët e tjerë kapin Bardhin dhe Sadikun.)

FUND

(Pejë, qershor 1992)